

Αθήνα, 6 Απριλίου 2026
Α.Π.: 1633

**ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΒΛΑΠΤΟΥΝ ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΑ ΤΗΝ
ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ**

Δραματική έκκληση του Ελληνικού ICOMOS προς το Υπουργείο Πολιτισμού να σταματήσει τις αυθαίρετες επεμβάσεις και να καταθέσει άμεσα στην UNESCO φακέλους μελετών και αποφάσεων.

Λίγες μέρες πριν τον ετήσιο εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων, το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS, βρίσκεται στη δυσάρεστη θέση να προβεί στην ακόλουθη ανακοίνωση.

Πέντε χρόνια μετά την αποστολή της Συμβουλευτικής Αποστολής εκπροσώπων της UNESCO και του ICOMOS στην Αθήνα, τον Απρίλιο του 2022, για έλεγχο των έργων στην Ακρόπολη, το Υπουργείο Πολιτισμού εξακολουθεί να κατασκευάζει μεγάλης κλίμακας έργα από μπετόν αρμέ στην Ακρόπολη και στον άμεσο περίγυρό της.

Υπενθυμίζουμε ότι η Αποστολή αυτή ήταν η απάντηση της UNESCO στη διεθνή κατακραυγή, που είχε ξεσπάσει από το 2020, λόγω (α) του γεγονότος ότι ο φυσικός βράχος της Ακρόπολης είχε καλυφθεί εκτενώς με οπλισμένο σκυρόδεμα από το Υπουργείο Πολιτισμού και λόγω των έργων που είχαν τότε ανακοινωθεί, (β) για την κάλυψη ολόκληρης της Ακρόπολης με ταράτσες και άλλες κατασκευές από νέα υλικά και (γ) για την «ανακατασκευή» της ρωμαϊκής κλίμακας στη δυτική πρόσβαση του βράχου.

Η Έκθεση της Αποστολής πρότεινε διορθώσεις για τα έργα που ήταν τελεσμένα, ωστόσο, για τα σχεδιαζόμενα έργα κάλυψης του βράχου και για τη δυτική πρόσβαση, συνέστησε στο Υπουργείο Πολιτισμού να συμμορφωθεί εφεξής με τις κατευθυντήριες οδηγίες διαχείρισης των UNESCO/ICCROM/ICOMOS/ITCN (2002) και της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Συγκεκριμένα, συνέστησε τα εξής: 1. Πριν από οποιαδήποτε επέμβαση, θα πρέπει να διενεργηθεί Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων που θα έχουν στην Πολιτιστική Κληρονομιά, με λεπτομερή τεκμηρίωση, επιχειρήματα, και σχέδια. 2. Στη συνέχεια, ο σχετικός φάκελος θα πρέπει να κοινοποιηθεί στο Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς για αξιολόγηση από τα Συμβουλευτικά Όργανα, πριν από την έναρξη της εφαρμογής. 3. Δεδομένου ότι δεν έχει υποβληθεί ποτέ Σχέδιο Διαχείρισης ούτε Σχέδιο Τουρισμού για την Ακρόπολη, θα πρέπει να καταρτιστούν τέτοια σχέδια και τα έργα της Ακρόπολης να ενταχθούν σε αυτά.

Το Υπουργείο Πολιτισμού παρουσίασε την έκθεση της Αποστολής ως δήθεν επαινετική, υποβαθμίζοντας παράλληλα τις συστάσεις για συμμόρφωση με τις οδηγίες της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Αντίθετα, όμως, με τις συστάσεις της έκθεσης της Αποστολής, το Υπουργείο Πολιτισμού, με πρόσχημα λειτουργικές ανάγκες, συνεχίζει την κατασκευή ογκωδών εγκαταστάσεων από μπετόν αρμέ, αδιαφορώντας για το εθνικό νομικό πλαίσιο και τις διεθνώς αποδεκτές οδηγίες διαχείρισης μνημείων.

Αυτή η πολιτική συνεχίζεται στην Ακρόπολη, στις πλαγιές της και στον άμεσο περίγυρό της, ενώ δεν έχει εκπληρωθεί καμία από τις οδηγίες της Έκθεσης της Συμβουλευτικής Αποστολής του 2022.

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη τα εξής:

Ακρόπολη: Εδώ και περίπου δύο χρόνια, η απροσπέλαστη για τους επισκέπτες ζώνη στην ΝΑ γωνία του αρχαιολογικού χώρου έχει επεκταθεί προς βορρά και δύση, με τη δικαιολογία της εκτέλεσης δομικών εργασιών α. για τη μετατροπή του παλαιού μουσείου Ακρόπολης, ώστε να εξυπηρετήσει νέες λειτουργίες, β. για την ανακαίνιση και επέκταση των χώρων υγιεινής και γ. για τη στερέωση των τειχών της Ακρόπολης και άλλων αρχαιοτήτων.

Φαίνεται πολύ

πιθανό ότι οι μεγάλες επεμβάσεις στη νοτιοανατολική γωνία της Ακρόπολης, ακριβώς στο εσωτερικό των αρχαίων τειχών, αποσκοπούν στην εγκατάσταση δεύτερου ανελκυστήρα, όπως ήδη έχει ανακοινώσει η Υπουργός Πολιτισμού. Αναρωτιέται κανείς γιατί, αντί να κατασκευαστεί νέος ανελκυστήρας, δεν επισκευάζεται ο ήδη υπάρχων, ο οποίος συνήθως είναι εκτός λειτουργίας, λόγω τεχνικών προβλημάτων, όπως έχει ομολογήσει και η ηγεσία του ΥΠΠΟ.

Ωδείο Ηρώδου Αττικού: Το Ωδείο Ηρώδου Αττικού στη νότια πλαγιά της Ακρόπολης, είναι ένα μείζον μνημείο του 2ου αι. μ.Χ. Συνδέεται στενά με τη δυτική πρόσβαση και την εμβληματική εικόνα του βράχου της Ακρόπολης από το νότο και τα νοτιοδυτικά. Το Ωδείο Ηρώδου Αττικού θα παραμείνει κλειστό για το κοινό για περισσότερα από τρία χρόνια, προκειμένου να διεξαχθεί εκτεταμένη ανακατασκευή, αποκατάσταση και αναβάθμιση του μηχανολογικού εξοπλισμού, για τις ανάγκες του ετήσιου Φεστιβάλ Αθηνών. Από τη σχετική αλληλογραφία του ΥΠΠΟ, που είναι προσβάσιμη, προκύπτει ότι η μελέτη και η εκτέλεση του έργου θα ανατεθούν σε βάθος χρόνου, με κλειστές μη διαφανείς διαδικασίες, χωρίς να είναι γνωστό αν διασφαλίζεται η εκτέλεση σύμφωνα με-την εθνική νομοθεσία και το διεθνές κανονιστικό πλαίσιο.

Αρχαία Αγορά: Νέα κτήρια ανεγείρονται εδώ και ένα χρόνο στα βόρεια του αρχαιολογικού χώρου, για να στεγάσουν λειτουργίες έκδοσης και ελέγχου εισιτηρίων. Αντί συστηματικής ανασκαφής, χρησιμοποιήθηκαν βαρέα ερπυστριοφόρα μηχανήματα. Η εμφανής κατακόρυφη επιφάνεια της επίχωσης καλύφθηκε με ψηλό τείχος αντιστήριξης από οπλισμένο σκυρόδεμα, με νοτιοδυτικό προσανατολισμό. Νέο δάπεδο από σκυρόδεμα στρώθηκε πάνω από την Παναθηναϊκή Οδό, που διασχίζει την Αγορά από βορειοδυτικά προς νοτιοανατολικά. Στη νοτιοανατολική γωνία της Αγοράς, τα θεμέλια ενός ρωμαϊκού ναού, γνωστού ως «Νοτιοδυτικός Ναός», καλύπτονται με όγκους μπετόν αρμέ, που χύνονται επί τόπου. Οι βαθμίδες της κρηπίδας, η βάση των τοίχων και το κατώφλι της θύρας του σηκού έχουν ήδη ανακατασκευαστεί με οπλισμένο σκυρόδεμα. Κατά πάσα πιθανότητα, προβλέπεται και η ανέγερση των ιωνικών κιόνων που βρέθηκαν στην ανασκαφή και αποδίδονται (σε δεύτερη χρήση) στη βόρεια όψη του ναού. Η αρχική θέση των κιόνων ήταν στον κλασικό ναό της Αθηνάς Σουνιάδος. Ωστόσο, η ανέγερση των κιόνων δεν μπορεί να δικαιολογήσει την κάλυψη του αρχαίου θεμελίου κάτω από ογκώδεις κατασκευές οπλισμένου σκυροδέματος. Παράλληλα, βορειοδυτικά του ναού, πάνω από σωζόμενα αυθεντικά ρωμαϊκά σκαλοπάτια, στη δυτική πλευρά της Παναθηναϊκής οδού, ανακατασκευάζονται σκαλοπάτια από μπετόν αρμέ, για να επιτραπεί η πρόσβαση σε μια χαμηλότερη πλατφόρμα μπροστά από το ανατολικό άκρο της Μέσης Στοάς. Φαίνεται ότι δεν υπάρχουν κατάλληλες μελέτες για τις ανακατασκευές, καθώς όλες οι εργασίες εμφανίζονται στο πλαίσιο έργων αποστράγγισης όμβριων υδάτων.

Κεραμεικός: Σημαντικές εργασίες εκτελούνται στον Κεραμεικό. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι απροσπέλαστος και περιφραγμένος περιμετρικά, εμποδίζοντας την οπτική επαφή. Μόνον η νέα είσοδος είναι προσβάσιμη από την οδό Αγίων Ασωμάτων, ενώ εμφανίζονται ογκώδη οικήματα από οπλισμένο σκυρόδεμα υπό ανέγερση, ανάμεσα σε παλαιές οικοδομές. Ο αποκλεισμός του χώρου, με υψηλά πανό, από τον αστικό περίγυρο, και η απαράδεκτη οικοδομική πρακτική, που εφαρμόζεται στην αγορά των Αθηνών, προκαλούν σοβαρές ανησυχίες ως προς τις μεθόδους υλοποίησης των ανασκαφικών εργασιών στον Κεραμεικό, των εργασιών ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου και των υλικών κατασκευής.

Ευρύτερος Χώρος Δυτικών Λόφων Ακρόπολης: Έχουν ανακοινωθεί έργα για την ανάδειξη του «διατείχισματος», του αρχαίου τείχους του 5ου αι. π.Χ., μεταξύ του λόφου των Νυμφών και του λόφου των Μουσών (Λόφος Φιλοπάππου).

Οι προαναφερόμενες επεμβάσεις αναιρούν την αυθεντικότητα και βλάπτουν την ακεραιότητα των μνημείων, παραβιάζοντας τις Διεθνείς Συμβάσεις και τα Κανονιστικά Κείμενα, για την αποκατάσταση και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όντας ασύμβατες με τις αρχές της Σύμβασης Παγκόσμιας Κληρονομιάς, όπως συνιστάται

στην Έκθεση της Συμβουλευτικής Αποστολής UNESCO/ICOMOS, στον Χάρτη της Βενετίας του 1964 και στον Χάρτη του ICOMOS του 2003.

Απ' όσο γνωρίζουμε, δεν έχουν κατατεθεί στην UNESCO και στα Συμβουλευτικά Όργανα οι προβλεπόμενοι φάκελοι μελετών και αποφάσεων ούτε και τα απαραίτητα Σχέδια Διαχείρισης και Τουρισμού για την Ακρόπολη και την πόλη της Αθήνας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει η έκθεση της Συμβουλευτικής Αποστολής UNESCO/ICOMOS του 2022.

Το Ελληνικό ICOMOS έχει εκφράσει πολλές φορές, από το 2020, τις ανησυχίες και την αντίθεσή του για τα έργα που εκτελούνται στην Ακρόπολη. Με πρόσχημα την εξυπηρέτηση επισκεπτών, οι αυθαίρετες επεμβάσεις επεκτείνονται στις περιβάλλουσες αρχαιότητες, τις οποίες απαξιώνουν, επηρεάζοντας άμεσα την Ακρόπολη, Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από το 1987. Η τακτική αυτή, αναδεικνύει ένα σοβαρότατο πρόβλημα ευρύτερης διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας, που ήδη βλάπτει αμετάκλητα την αυθεντικότητά της και τη μελλοντική αξία των μνημείων, ως τεκμηρίων πολιτισμού.

Για άλλη μια φορά, ζητάμε:

α. Να σταματήσει άμεσα κάθε δραστηριότητα στο χώρο της Ακρόπολης και των αρχαιοτήτων που τον περιβάλλουν και επηρεάζουν την ακεραιότητα και την αυθεντικότητα των μνημείων.

β. Να εκπονηθεί και να υποβληθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού προς το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO Σχέδιο Διαχείρισης και Σχέδιο Τουρισμού για την Ακρόπολη, όπου θα συμπεριληφθούν τα πραγματοποιούμενα έργα.

γ. Να εκπονηθεί και να υποβληθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού προς το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO πλήρης Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στην Πολιτιστική Κληρονομιά των μελετών, που πραγματοποιούνται.

Τέλος προτείνουμε:

Το μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς «Ακρόπολη Αθηνών» επειγόντως να συμπεριληφθεί στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς του τρέχοντος έτους 2026, δεδομένου ότι δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα οι Συστάσεις της αποστολής UNESCO-ICOMOS για το μνημείο (2024) και έχουν αναληφθεί νέα έργα κατά παράβαση των «Λειτουργικών Κατευθυντήριων Αρχών» Operational Guidelines (άρθρο 172), σύμφωνα με τις οποίες κάθε σχέδιο επέμβασης σε ένα μνημείο θα πρέπει να κοινοποιείται στο Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για εξέταση από τα συμβουλευτικά όργανα (ICOMOS, IUCN, ICCROM), πριν από τη λήψη οποιωνδήποτε μη αντιστρέψιμων αποφάσεων.

Για την Εθνική Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος του I.C.O.M.O.S.

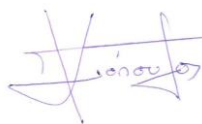
Η Πρόεδρος

Σοφία Αυγερινού-Κολώνια

Ο Γενικός Γραμματέας

Ιωάννης Πανόπουλος